

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Xixili Odriozola Sarriortuzar

*Durango,
Bizkaia
(1924-2011)*

Aurkibidea

Biografia

1924an jaio zen [San Fausto](#) auzoko Arzesoria etxean. Beraien etxea berez Abadiñoko lurretan dago, baina elizaz Durango da, eta durangartzat dute euren burua. Ama bertakoa zuen eta aita Abadiñoko Lebariokoa. 3 neba-arrebatatik gazteena izan zen bera. Umetan Santa Susanara joan zen. Baserriko beharretan aritu izan da, batez ere esnea etxerik etxe saltzen eta ortuariak plazan saltzen, Bilboko Erriberara ere joaten zen porruak saltzera. Moja bidea hartu zuen eta karmeldarretan igaro zituen 9 hilabete; baina hura utzi eta sekular bezala aritu zen erlijio-gaietan laguntzen. Bere koinata [Josebe Jaio Barrenetxea](#)rekin batera egin zitzaion elkarrizketa.

Zintak

DUR-033

- **Proiektua:** Durangoko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Errazti Igartua, Alberto - Goiria Mendiola, Nerea
- **Data:** 2010-05-20
- **Iraupena:** 81 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Goiria Mendiola, Nerea

Pasarteak

1. Erdaraz ikasi eta egin behar

- **Erref:** DUR-033/007
- **Iraupena:** 0:02:59. **Hasi:** 00:10:25. **Bukatu:** 00:13:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

<p>Josebe mojen ikastetxera joan zen, bertan ikasi zuen erdaraz. Etxean ez zuten erdaraz egiten. Xixilik gogoan du behin euskaraz jolasten ari zirela erdaraz egin behar zutela esan ziotenekoa. Xixiliren aitak eta osabak ez zekiten erdaraz. Gerora erdaraz berbetan hasi ziren.</p>

2. Jolasten

- **Erref:** DUR-033/011
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 00:20:20. **Bukatu:** 00:22:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Zetarako jolasten zuten: kaniketan, dendetara, tabaka, pospolo-kaxekin... Auzoko neska-mutilek elkarrekin jolasten zuten.

3. Kartoizko panpinak

- **Erref:** DUR-033/012
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:22:17. **Bukatu:** 00:24:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

<p>Xixilik izan zuen lehengo panpina bere lehengusina batek eman zion, 95 zentimo balio zituen. Panpinak kartoizkoak ziren; hala ere, horrekin konformatzen ziren. Beraiek egiten zizkieten arropak. Josebe jatun txarra zenez, amak jan zezan panpina bat oparituko ziola esaten zion.</p>

4. Esnea eta ortuariak saltzen

- **Erref:** DUR-033/016
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:28:14. **Bukatu:** 00:30:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroztera

Laburpena:

Etxean lan asko egiten zuten, barruan zein kanpoan. 4-5 behi zituzten eta Durangora joaten ziren esnea saltzera. Ortuariak Durangoko plazan saltzen zituzten. Betiko bezeroari saltzen zieten. Erregaterak porruak erosten zituzten Bilbora eramateko.

5. Durangoko porruak estimatuak

- **Erref:** DUR-033/018
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:30:15. **Bukatu:** 00:31:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Bilboko plazan Durangoko porruak estimatuak ziren, gozoagoak ziren, antza.

6. Behiek eta astoek lehentasuna errepidean

- **Erref:** DUR-033/020
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:32:47. **Bukatu:** 00:34:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autoak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Lehen kotxe gutxi egoten ziren, behiek eta astoek lehentasuna zuten bidean. Bere etxe ondoan Durangorantz egunero pasatzen ziren.

7. Baserrian beti dago lana; ganadu-tratua

- **Erref:** DUR-033/022
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:38:25. **Bukatu:** 00:39:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Lanbideak » Neskameak
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Josebe Negurin neskame zegoela etxera bueltatu zen josten ikasteko. Baina etxean lan asko zegoela-eta sekula ez zen joan josten ikastera. Txahalak traturako ere saltzen zituzten, bertako tratularik nortzuk ziren kontatzen du Xixilik.

8. Garbitasunak

- **Erref:** DUR-033/024
- **Iraupena:** 0:03:30. **Hasi:** 00:41:03. **Bukatu:** 00:44:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala

Laburpena:

Etxeko garbitasunak belaunikatuta egiten zituzten ez zutelako lanbasik, fregonarik, izaten. Josebe neskame lanetan zebilenean, ez zioten diruari begiratzen, etxean, oster, bai.

9. Ur barik iturrira eta putzura

- **Erref:** DUR-033/025
- **Iraupena:** 0:03:15. **Hasi:** 00:44:33. **Bukatu:** 00:47:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala

Laburpena:

Arropak eskuz garbitzen ziren. San Faustotik Iturri Zaharrera eta putzu batera joaten ziren arropak garbitzera, etxeko atzeko garbitokia gerora eraiki zuten. Ganaduarentzako ura ere handik ekartzen zuten. Etxean ura jarri zutenean poz handia izan zuten. Etxe aurrean jarri zuten behientzako aska.

10. Txinbo, lixiba eta anila

- **Erref:** DUR-033/026
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:47:48. **Bukatu:** 00:48:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

"Chimbo" xaboia ibiltzen zuten arropentzako. Arropa zurientzat lixiba eta anila erabiltzen zuten.

11. Txingardun lisagailua

- **Erref:** DUR-033/028
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:48:47. **Bukatu:** 00:50:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Lehenengo izan zuten lisagailua txingarra sartzen zitzaion, egur ikatzarena. Gerora, txapa jarri zenean etxean, bertan berotzeko lisagailua izan zuten, aurrekoa baino txikiagoa. Izarak kirruzkoak izaten ziren.

12. Juanita Bizkarrarekin josten ikasten

- **Erref:** DUR-033/029
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:50:47. **Bukatu:** 00:53:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

Juanita Bizkarrarekin ikasi zuen josten "Olleridxa"n. Oso gustura egoten zen

bertan, etxean bezala. Sekula ez du etxetik kanporako josi. Denetarik josi izan du beretzat zein nebentzat, baina askotan ez zuen denborarik soloko beharrak egin behar zirelako.

13. Ez zuen nahi baserrira ezkondu

- **Erref:** DUR-033/033
- **Iraupena:** 0:02:55. **Hasi:** 00:59:10. **Bukatu:** 01:02:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea

Laburpena:

Josebe Negurin neskame zegoela oporretan etxera bueltatzen zen, eta horietako egonaldiren batean ezagutu zuen bere senarra izango zena, Xixiliren neba. Berak ez zuen nahi baserrira ezkondu, baina azkenean baserrira joan zen. Gauzak onak zein gogorrak bizitakoak dira.

14. Moja izateko bidetik sekular izatera

- **Erref:** DUR-033/034
- **Iraupena:** 0:03:28. **Hasi:** 01:02:05. **Bukatu:** 01:05:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak

Laburpena:

<p>Moja bidea hartu zuen eta karmeldarretan igaro zituen bederatzi hilabete. Osasun kontu bat tarteko, etxera joateko gomendatu zioten eta hobera egin zuenean, sekular bezala hasi zen erlijio-gaietan laguntzen.</p>

15. Erlijioan aldaketa ugari

- **Erref:** DUR-033/035
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 01:05:33. **Bukatu:** 01:08:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Erlijioan aldaketa asko egon dira eta Xixilik horren inguruko bere iritzia ematen du. Bere ustez jendeak ez du jainkoa ezagutzen, ondo bizitzea baino ez dute nahi.

16. Soloak bedeinkatu

- **Erref:** DUR-033/042

- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 01:17:15. **Bukatu:** 01:19:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

<p>Beti bedeinkatu izan dituzten soloak eta ortuak. Erramu egunean bedeinkatzera eramaten zuten ereinotza. Ur bedeinkatua botatzen dute. Lehen gurutzeak jartzen zituzten soloetan.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-23

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com